VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2010. gada 26. oktobrī *

Lieta T-23/09

Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP),

Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG),

Parīze (Francija), ko sākotnēji pārstāvēja Ī. R. Gijū [*Y.-R. Guillou*], H. Speijarts van Vurdens [*H. Speyart van Woerden*], T. Ferstrātens [*T. Verstraeten*] un Š. van Sase van Īselts [*C. van Sasse van Ysselt*], pēc tam — Ī. R. Gijo, L. Defalka [*L. Defalque*] un K. Robērs [*C. Robert*], *avocats*,

prasītājas,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv A. Bukē [*A. Bouquet*] un E. Žipinī Furnjē [*É. Gippini Fournier*], pārstāvji,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — franču.

par prasību atcelt Komisijas 2008. gada 29. oktobra Lēmumu C(2008) 6494 lietā COMP/39510, ar kuru *Ordre national des pharmaciens* (*ONP*), *Conseil national de l'Ordre des pharmaciens* (*CNOP*) un *Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens* (*CCG*) likts pakļauties pārbaudei saskaņā ar Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 20. panta 4. punktu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs O. Cūcs [*O. Czúcz*] (referents), tiesneši I. Labucka un K. O'Higinss [*K. O'Higgins*],

sekretāre T. Vailere [*T. Weiler*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 23. februāra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1 Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 20. pantā ir paredzēts:

"1. Lai veiktu pienākumus, kas tai uzlikti ar šo regulu, Komisija var veikt visas vajadzīgās uzņēmumu un uzņēmumu apvienību pārbaudes.

[..]

4. Uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām jāpakļaujas pārbaudēm, kas pieprasītas ar Komisijas lēmumu. Lēmumā nosaka pārbaudes priekšmetu un mērķi, nozīmē datumu, kurā tā sāksies, norāda uz sodiem, kas paredzēti 23. un 24. pantā, un uz tiesībām lēmumu pārskatīt Eiropas Kopienu Tiesā. [..]"

Tiesvedības priekšvēsture

2 Prasītājas, *Conseil national de l'Ordre des pharmaciens* (*CNOP*) [Farmaceitu apvienības Valsts padome, turpmāk tekstā — "*CNOP*"] un *Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens* (*CCG*) [Farmaceitu apvienības G nodaļas Centrālā padome, turpmāk tekstā — "*CCG*"], kā arī *Ordre national des pharmaciens* (*ONP*) [Farmaceitu apvienība, turpmāk tekstā — "*ONP*"] ir Eiropas Kopienu Komisijas 2008. gada 29. oktobra Lēmuma C(2008) 6494 adresātes, ar kuru tām lietā COMP/39510 likts pakļauties pārbaudei saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktu (turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums"). Citā šajā pašā datumā pieņemtā lēmumā Komisija ir noteikusi pienākumu pakļauties pārbaudei šīs iepriekš minētās lietas ietvaros arī *Laboratoire Champagnat Desmoulins Philippakis*. Šis lēmums ir pārsūdzēts saistītajā lietā T-24/09.

Par ONP *un tās padomēm*

3 *ONP* un tās padomju darbība ir reglamentēta Francijas *code de la santé publique* [Sabiedrības veselības aizsardzības kodeksā] (turpmāk tekstā — "*CSP*").

4 *CSP* L 4231-1. pantā ir paredzēts:

"[*ONP*] darbības mērķis ir:

1) nodrošināt profesionālo pienākumu ievērošanu;

2) nodrošināt profesijas prestiža un neatkarības aizsardzību;

3) uzraudzīt farmaceitu profesionālo kvalifikāciju;

4) piedalīties sabiedrības veselības un veselības aprūpes pakalpojumu kvalitātes veicināšanā, it īpaši nodrošinot profesionālās darbības drošību.

[*ONP*] ir apvienoti Francijā strādājošie farmaceiti."

5 *CSP* L 4232-1. pantā ir precizēts, ka *ONP* ietilpst septiņas nodaļas, katra no kurām, izņemot E nodaļu, kuras pamatā ir ģeogrāfiski apsvērumi, atbilst kādai konkrētai farmācijas nozares disciplīnai (aptiekas, rūpniecība, vairumtirdzniecība, brīvi un stacionāri praktizējamā biomedicīna, stacionārā farmācija). G nodaļā ietilpst farmaceiti biologi, kuri ir nodarbināti valsts un privātās biomedicīnisko analīžu laboratorijās. Katru nodaļu vada centrālā padome.

6 *ONP* darbojas *CNOP*, centrālo padomju, kuru starpā ir arī *CCG*, un reģionālo padomju ietvaros. *CSP* L 4233-1. pantā ir noteikts, ka dažādajām *ONP* padomēm ir civiltiesību subjekta statuss.

Par apstrīdēto lēmumu

7 Apstrīdētā lēmuma pirmajos četros apsvērumos ir paredzēts:

"Komisijas rīcībā ir informācija, ka, sākot vismaz no 2003. gada, Francijā strādājošo farmaceitu, kuri ir apvienojušies [*ONP*], starpā pastāv nolīgumi un/vai saskaņotas darbības un/vai [*ONP*] un/vai [*CNOP*], un/vai [*CCG* [..] pieņemti lēmumi, kuru mērķis un/vai sekas ir konkurences kopējā tirgū, it īpaši biomedicīnisko analīžu pakalpojumu tirgū, apgrūtināšana, ierobežošana vai izkropļošana. Šī rīcība ir izpaudusies kā lēmumi, kuri vērsti uz to, lai apgrūtinātu farmaceitu un/vai juridisko personu piekļuvi biomedicīnisko analīžu pakalpojumu tirgum, ierobežotu to darbību šajā tirgū vai izstumtu tos no šī tirgus.

[*ONP*] ir profesionāla apvienība, kurai Francijas valsts tostarp ir deleģējusi pienākumu nodrošināt farmaceitu profesionālo pienākumu ievērošanu un profesijas prestiža un neatkarības aizsardzību, uzraudzīt farmaceitu profesionālo kvalifikāciju, kā arī piedalīties sabiedrības veselības un veselības aprūpes pakalpojumu kvalitātes veicināšanā, it īpaši nodrošinot profesionālās darbības drošību. [*ONP*] veido Valsts padome, kā arī septiņas nodaļas, kurās ir attiecīgi iekļauti visi farmaceiti: tā, piemēram, G nodaļā ir iekļauti farmaceiti biologi, kuri ir nodarbināti valsts un privātās biomedicīnisko analīžu laboratorijās. [*ONP*] un visām tās padomēm ir civiltiesību subjekta statuss.

[*ONP*] un tās padomes ir pilnvarotas kontrolēt pieeju profesionālās darbības veikšanai un pašas šīs profesionālās darbības veikšanu, kā arī piemērot disciplinārsodus farmaceitiem un juridiskajām personām, kas veic ar farmaceita profesiju saistītu darbību, kā, piemēram, valsts un privātās biomedicīnisko analīžu laboratorijās nodarbināta farmaceita biologa darbību. Pieeja profesionālās darbības veikšanai tiek kontrolēta, veicot reģistrāciju katras attiecīgās nodaļas sarakstā. Farmaceitu un juridisko

personu, kas veic ar farmaceita profesiju saistītu darbību, reģistrācija attiecīgajā sarakstā ir likumā paredzēts priekšnosacījums jebkādu ar farmaceita profesiju saistītu darbību veikšanai. Par saraksta atjaunošanu ir atbildīga attiecīgās nodaļas centrālā padome. [*ONP*] un tās padomes var noteikt sankcijas, piemēram, īslaicīgu vai galīgu ar farmaceita profesiju saistītu darbību veikšanas aizliegumu, un atbilstoši šiem lēmumiem attiecīgais farmaceits un/vai juridiskā persona tiek īslaicīgi vai galīgi svītrota no saraksta.

Komisijas rīcībā ir informācija, ka Francijā strādājošo farmaceitu, kuri ir apvienojušies [*ONP*], starpā pastāv nolīgumi un/vai saskaņotas darbības attiecībā uz farmaceitiem un/vai juridiskām personām, kuras vēlas sniegt biomedicīnisko analīžu pakalpojumus, kas izpaudušies kā lēmumi par šo personu neiekļaušanu G nodaļas sarakstā, to iekļaušanas sarakstā neatjaunināšanu un/vai aizliegums šīm personām veikt to darbību, un kuru mērķis un/vai sekas ir konkurences biomedicīnisko analīžu pakalpojumu tirgū ierobežošana."

8 Apstrīdētā lēmuma astotajā un devītajā apsvērumā ir norādīts:

"Lai nodrošinātu šīs pārbaudes efektivitāti, [..] tā ir jāveic, iepriekš par to neinformējot uzņēmumu apvienības, kuras tiek turētas aizdomās par dalību iespējamo pārkāpumu izdarīšanā.

Līdz ar to saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktu ir jāpieņem lēmums, nosakot attiecīgajām uzņēmumu apvienībām pienākumu pakļauties pārbaudei."

9 Apstrīdētā lēmuma 1. panta pirmajā daļā ir paredzēts:

"[*ONP*], [*CNOP*] un [*CCG*] ir pienākums pakļauties pārbaudei, kas attiecas uz to dalību nolīgumos un/vai saskaņotās darbībās starp Francijā strādājošajiem farmaceitiem, kuri ir apvienojušies [*ONP*], un/vai uz šo nolīgumu un/vai saskaņoto darbību iespējamo īstenošanu, kā arī uz [EKL] 81. un/vai 82. pantam pretēju lēmumu, kas ir šo nolīgumu un/vai saskaņoto darbību izpausme, pieņemšanu, it īpaši biomedicīnisko analīžu pakalpojumu tirgū. Šī rīcība tostarp ir izpaudusies kā lēmumi ar mērķi ierobežot farmaceitu un/vai juridisku personu pieeju biomedicīnisko analīžu pakalpojumu tirgum, kā arī ierobežot to darbību šajā tirgū vai izslēgt tos no šī tirgus."

10 Apstrīdētā lēmuma 2. pantā ir norādīts, ka pārbaude varēja sākties 2008. gada 12. novembrī, kas ir datums, kad tā arī tika veikta prasītāju juridiskajā adresē.

11 Apstrīdētā lēmuma 3. pantā ir paredzēts:

"Šis lēmums ir adresēts [*ONP*], [*CNOP*] un [*CCG*].

Uzņēmumu apvienībām, kurām šis lēmums ir adresēts, par šo lēmumu ir paziņots tieši pirms pārbaudes uzsākšanas [..]."

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

12 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas [tagad — Vispārējā tiesa] kancelejā iesniegts 2009. gada 21. janvārī, prasītājas cēla šo prasību.

13 Savā prasības pieteikumā prasītājas lūdza apvienot šo lietu ar lietu T-24/09. Pirmās instances tiesas ceturtās palātas priekšsēdētājs šo lūgumu neapmierināja.

14 Ar atsevišķu dokumentu, kas datēts ar šo pašu datumu, prasītājas lūdza izskatīt lietu paātrinātā kārtībā atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 76.a pantam. Ar Pirmās instances tiesas ceturtās palātas priekšsēdētāja 2009. gada 19. februāra rīkojumu šis lūgums tika noraidīts.

15 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Vispārējā tiesa (ceturtā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu un Vispārējās tiesas Reglamenta 64. pantā paredzēto procesa organizatorisko pasākumu ietvaros rakstveidā uzdeva prasītājām jautājumus. Prasītājas izpildīja šo lūgumu.

16 Tika uzklausīti lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz jautājumiem, ko Vispārējā tiesa uzdeva 2010. gada 23. februāra tiesas sēdē.

17 Prasītāju prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

18 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

19 Savas prasības pamatojumam prasītājas ir izvirzījušas trīs prasības pamatus. Pirmais prasības pamats ir saistīts ar tāda principa pārkāpumu, atbilstoši kuram iestāžu lēmumiem ir jābūt adresētiem vienībām, kurām ir juridiskas personas statuss. Otrais prasības pamats attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu. Trešais prasības pamats attiecas uz Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta pārkāpumu.

Par pirmo pamatu, kas attiecas uz tāda principa pārkāpumu, atbilstoši kuram iestāžu lēmumiem ir jābūt adresētiem vienībām, kurām ir juridiskas personas statuss

Lietas dalībnieku argumenti

20 Saistībā ar šī prasības pamata pieņemamību prasītājas ir norādījušas, ka nav noliedzams, ka tām ir interese celt prasību par trešām personām adresētiem lēmumiem, kuri var tās nelabvēlīgi ietekmēt, un it īpaši jau konkurences jomā. Šajā gadījumā papildus tam, ka prasītājas acīmredzami ir ieinteresētas lūgt atcelt apstrīdēto lēmumu, jo tas tieši attiecas uz tām, tās varot izvirzīt arī prasības pamatu par to, ka *ONP* nav juridiskas personas statusa, tiktāl, ciktāl tās ir uzskatāmas par šīs organizācijas pārstāvības institūcijām. Tas, ka apstrīdētais lēmums tieši attiecas uz *ONP*, tādējādi rada tām tiešas nelabvēlīgas sekas un tām ir tieša ieinteresētība panākt kaut vai tikai daļēju apstrīdētā lēmuma atcelšanu. Turklāt tās esot cēlušas prasību *ONP* vārdā kā tās pārstāvības institūcijas.

21 Par lietas būtību prasītājas apgalvo, ka *ONP*, pretēji tās dažādajām padomēm, nav juridiskas personas statusa. Tās uzskata, ka lēmumam par pārbaudes veikšanu ir jābūt adresētam tādai vienībai, kurai ir juridiskas personas statuss.

22 Komisija norāda, ka šis prasības pamats ir nepieņemams un katrā ziņā tas ir nepamatots.

Vispārējās tiesas vērtējums

23 Saistībā ar šī prasības pamata pieņemamību ir jānorāda, ka tas attiecas uz to apstrīdētā lēmuma rezolutīvās daļas sadaļu, kurā ir runa par citu vienību, nevis prasītājām.

24 Šajā ziņā nav ticis apstrīdēts, ka prasītājām ir juridiskas personas statuss. Šādos apstākļos, neatkarīgi no tā, ka prasītājas ir uzskatāmas par *ONP* pārstāvības institūcijām, ir jānorāda, ka, pat ja Vispārējā tiesa izskatītu šo prasības pamatu pēc būtības un secinātu, ka lēmumi par pārbaudes veikšanu nevar tikt adresēti tādām vienībām, kurām nav juridiskas personas statusa, un ka *ONP* šāda statusa nav, šāds secinājums neietekmētu apstrīdētā lēmuma spēkā esamību daļā, kurā tas ir adresēts prasītājām.

25 Turklāt ir jāteic, ka, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdotu rakstveida jautājumu, prasītājas ir norādījušas, ka tas, ka apstrīdētais lēmums bija adresēts arī *ONP*, nav ietekmējis pārbaudes, ko Komisija varēja veikt saskaņā ar apstrīdēto lēmumu, apjomu, jo šī pārbaude tika veikta vienīgi prasītāju birojos, ņemot vērā, ka *ONP* juridiski nemaz nepastāv un ka to attiecībā pret trešām personām pārstāv tikai un vienīgi tās padomes. Šādos apstākļos apstrīdētā lēmuma atcelšana daļā, kurā tas ir adresēts *ONP*, neietekmētu attiecībā uz prasītājām veicamās pārbaudes apjomu un tās rezultātus.

26 Līdz ar to ir jāsecina, ka apstrīdētā lēmuma atcelšana daļā, kurā tas ir adresēts *ONP*, nevar sniegt nekādu ieguvumu prasītājām. Tādēļ pirmais prasības pamats ir noraidāms.

Par otro prasības pamatu, kas attiecas uz pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

27 Prasītājas uzskata, ka pienākuma norādīt pamatojumu izpilde ir jāizvērtē, ņemot vērā lietas apstākļus un it īpaši attiecīgā tiesību akta saturu, kas tā ir vēl jo vairāk tādēļ, ka pienākumam norādīt pamatojumu ir būtiska nozīme, ievērojot Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā — "ECPAK"), kas parakstīta Romā, 1950. gada 4. novembrī, 8. pantu. Prasītājas apgalvo, ka šī lieta ir nošķirama no lietas, kuras ietvaros Komisijas pārbaude tiek veikta attiecībā uz tādu vienību, par kurai piemītošo uzņēmuma statusu nav nekādu šaubu. Šajā lietā apstrīdētais lēmums esot adresēts *ONP*, *CNOP* un *CCG*, bet tajā neesot norādīta vienība, kas var tikt atzīta par uzņēmumu vai uzņēmumu apvienību Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta izpratnē. Prasītājas apgalvo, ka tām nav zināms, kas ir tās vienības, kuru atzīšana par uzņēmumu vai uzņēmumu apvienību ļautu Komisijai piemērot šo noteikumu, kā arī tās šajā ziņā veiktais izvērtējums. Prasītājas norāda, ka apstrīdētā lēmuma saņemšanas brīdī tām līdz ar to nebija zināms attiecībā pret tām veiktā pasākuma pamatojums, kas esot atzīstams par tiesību uz mājokļa neaizskaramību ECPAK 8. panta izpratnē pārkāpumu un saistībā ar ko esot bijis jāsniedz pietiekamas garantijas. Tādēļ apstrīdētā lēmuma pamatojums neesot pietiekams, lai Vispārējā tiesa varētu veikt savu pārbaudi.

28 Prasītājas apgalvo, ka Komisija ir likusi saprast, ka aizsardzība, kas piešķirama juridiskas personas darījuma rakstura telpām, nav tik plaša kā fizisku personu mājoklim piešķiramā aizsardzība, un līdz ar to ir uzskatījusi, ka lēmuma par pārbaudes veikšanu juridiskas personas darījuma rakstura telpās gadījumā tā pamatojums var būt īsāks. Prasītājas nepiekrīt šādai argumentācijai, jo juridisku personu darījuma rakstura telpām atbilstoši ECPAK 8. pantam piešķiramā aizsardzība esot līdzvērtīga aizsardzībai,

kāda piemērojama attiecībā uz fizisku personu mājokļiem, un katrā ziņā ne mazāka. Šajā ziņā tās it īpaši norāda uz ģenerāladvokāta Ž. Mišo [*J. Mischo*] secinājumiem, kas sniegti saistībā ar Tiesas 2002. gada 22. oktobra spriedumu lietā C-94/00 *Roquette Frères* (*Recueil*, I-9011., I-9015. lpp.).

29 Savā replikā prasītājas turklāt apgalvo, ka pienākums norādīt pamatojumu ir uzskatāms par attiecīgo uzņēmumu tiesību uz aizstāvību pamatgarantiju. To apmērs tādējādi nevar tikt ierobežots pārbaudes efektivitātes apsvērumu dēļ. Prasītājas uzskata, ka, lai arī ir tiesa, ka Komisijai nav pienākuma nedz paziņot lēmuma par pārbaudes veikšanu adresātam visu tās rīcībā esošo informāciju par iespējamo pārkāpumu, nedz arī sniegt šī pārkāpuma precīzu juridisko kvalifikāciju, tai tomēr ir skaidri jānorāda, kādus pieņēmumus tā gatavojas pārbaudīt. Tādējādi, lai pierādītu pārbaudes pamatoto raksturu, Komisijai savā lēmumā par pārbaudes veikšanu ir detalizētā veidā jānorāda, ka tās rīcībā ir pierādījumi un nopietnas materiālas norādes, kas rada aizdomas par pārkāpumu, kurā tiek turēts aizdomās uzņēmums, uz ko attiecas pārbaude. Tiesībām uz aizstāvību noteikti esot jābūt ievērotām jau administratīvās procedūras stadijā, kuras ietvaros ir pieņemts apstrīdētais lēmums.

30 Prasītājas uzskata, ka apstrīdētajā lēmumā tomēr nav skaidri norādīts, vai darbības, saistībā ar kurām Komisijai ir radušās aizdomas un kas ir bijušas pārbaudes veikšanas pamatā, ir inkriminētas vienīgi *ONP*, vienīgi *CNOP* vai vienīgi *CCG*, vai arī visām šīm vienībām, kā rezultātā neesot iespējams noteikt, kādus pieņēmumus Komisija gatavojas izmeklēt savas pārbaudes ietvaros. Tāpat prasītājas apgalvo, ka nav definētas tās *ONP* un/vai prasītāju darbības, kas ir apstrīdētā lēmuma pieņemšanas pamatā.

31 Savā replikā, kā arī tiesas sēdē prasītājas turklāt ir norādījušas uz to tiesību uz aizstāvību pārkāpumu. Apstrīdētajā lēmumā izmantotā formulējuma vispārīgais raksturs

esot ļāvis Komisijai izņemt daudzus dokumentus par visdažādākajām tēmām. Prasītājas šajā ziņā ir sagatavojušas izņemto dokumentu veidu sarakstu. Tiesas sēdē prasītājas ir arī norādījušas, ka to tiesību uz aizstāvību pārkāpumu apstiprina tas, ka paziņojumā par iebildumiem, kas tām tika nosūtīts pēc prasības celšanas, ir ietverts vēl viens iebildums, kas atšķiras no apstrīdētajā lēmumā minētā iebilduma attiecībā uz pieejas profesionālās darbības veikšanai nosacījumiem.

32 Komisija norāda, ka apstrīdētais lēmums ir pietiekami pamatots.

Vispārējās tiesas vērtējums

33 Attiecībā uz Komisijas lēmumiem par pārbaudes veikšanu ir jānorāda, ka Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktā ir definēti šajos lēmumos norādāmie pamatelementi, paredzot Komisijai pienākumu tos pamatot — norādot pārbaudes priekšmetu un mērķi, nozīmējot datumu, kurā tā sāksies, norādot uz sodiem, kas paredzēti šīs regulas 23. un 24. pantā, un uz tiesībām lēmumu pārskatīt Savienības tiesā. Judikatūrā ir precizēts pienākuma norādīt pamatojumu apmērs saistībā ar lēmumiem par pārbaudes veikšanu, ņemot vērā šīs tiesību normas saturu (skat. Pirmās instances tiesas 2007. gada 8. marta spriedumu lietā T-340/04 *France Télécom*/Komisija, Krājums, II-573. lpp., 50.–53. punkts un tajos minētā judikatūra).

34 Šajā lietā ir jāsecina, ka apstrīdētais lēmums ļauj prasītājām identificēt šajā tiesību normā paredzētos pamatelementus, it īpaši pārbaudes priekšmetu un mērķi. Apstrīdētā lēmuma pirmajā apsvērumā, kā arī tā 1. pantā šis priekšmets būtībā ir konkretizēts kā tāds, kas ir saistīts ar Francijā strādājošo farmaceitu, kuri ir apvienojušies *ONP*, starpā noslēgtajiem nolīgumiem un/vai saskaņotajām darbībām un/vai *ONP*

un/vai prasītāju pieņemtajiem lēmumiem, kuru mērķis un/vai sekas ir konkurences biomedicīnisko analīžu pakalpojumu tirgū apgrūtināšana, ierobežošana vai izkropļošana, sākot vismaz no 2003. gada. Lēmuma ceturtajā apsvērumā ir arī norādīts, ka Komisijas rīcībā ir informācija, saskaņā ar kuru šie nolīgumi un/vai saskaņotās darbības ir izpaudušās kā lēmumi par attiecīgo personu neiekļaušanu G nodaļas sarakstā, to iekļaušanas sarakstā neatjaunināšanu un/vai kā aizliegums šīm personām veikt to darbību, un šī informācija tādējādi sniedz precīzas norādes par pieņēmumiem, kurus Komisija gatavojas pārbaudīt. Pārbaudes mērķis ir izklāstīts sestajā un septītajā apsvērumā, kuros norādīts, ka pārbaudes rezultātā Komisija varēs iegūt informāciju par visiem faktiskajiem ar iespējamiem nolīgumiem un/vai saskaņotajām darbībām saistītajiem apstākļiem, kā arī par to kontekstu un attiecīgo uzņēmumu vai uzņēmumu apvienību identitāti, precizējot, ka Komisijai ir pamats uzskatīt, ka par attiecīgo nolīgumu un/vai saskaņoto darbību un/vai lēmumu esamību un organizācijas kārtību ir zinājis tikai ierobežots skaits personu *ONP* un tās padomēs.

35 Prasītājas tomēr norāda, ka pienākums norādīt pamatojumu, kas šajā lietā pastāv Komisijai, ir jāizvērtē, ņemot vērā tiesības uz privātās dzīves aizsardzību, kas paredzētas ECPAK 8. pantā un kuru interpretācija ir sniegta Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā, kā arī iepriekš 28. punktā minētajos ģenerāladvokāta Ž. Mišo sniegtajos secinājumos lietā *Roquette Frères*. Saskaņā ar šīm tiesībām Komisijai saistībā ar lēmumu par pārbaudes veikšanu uzņēmumos vai uzņēmumu apvienībās ir pienākums norādīt pamatojumu, kurš ir pielīdzināms attiecībā uz privātpersonām veikto pārbaužu gadījumā pastāvošajam pienākumam norādīt pamatojumu.

36 Tiktāl, ciktāl prasītājas ir norādījušas uz apstrīdētā lēmuma adresātu atzīšanu par uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām, ir jāprecizē, ka šī lēmuma 3. panta (skat. šī sprieduma 11. punktu) pirmajā daļā kā tā trīs adresātes ir minētas *ONP*, *CNOP* un *CCG*. No šī panta otrās daļas izriet, ka šīs adresātes ir uzskatītas par uzņēmumu apvienībām, nevis par uzņēmumiem. Kaut gan atsevišķos apstrīdētā lēmuma apsvērumos ir ietverta atsauce uz "attiecīgajiem uzņēmumiem/uzņēmumu apvienībām", tā

3. pants nerada nekādas neskaidrības. Turklāt no citām apstrīdētajā lēmumā, piemēram, astotajā un devītajā apsvērumā, ietvertajām atsaucēm (skat. šī sprieduma 8. punktu), kā arī no noslēguma daļas attiecībā uz naudas sodiem un kavējuma naudu nepārprotami izriet, ka šī lēmuma adresātes ir uzskatītas par uzņēmumu apvienībām. Pretēji prasītāju apgalvotajam, apstrīdētais lēmums nav uzskatāms par neskaidru jautājumā par to, kas ir tā adresāti, un to, vai tie ir uzskatāmi par uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta izpratnē. Šis arguments līdz ar to ir jānoraida.

37 Tiktāl, ciktāl prasītājas tādējādi ir vēlējušās pierādīt, ka Komisijai apstrīdētajā lēmumā vajadzēja detalizēti pamatot, kādēļ tā ir atzinusi prasītājas par uzņēmumu apvienībām, vispirms ir jānorāda, ka apstrīdētā lēmuma otrajā un trešajā apsvērumā (skat. šī sprieduma 7. punktu) ir precizēts, ka *ONP* ir profesionāla apvienība, kurai Francijas valsts tostarp ir deleģējusi pienākumu nodrošināt farmaceitu profesionālo pienākumu ievērošanu un profesijas prestiža un neatkarības aizsardzību, uzraudzīt farmaceitu profesionālo kvalifikāciju un piedalīties sabiedrības veselības un veselības aprūpes pakalpojumu kvalitātes veicināšanā, it īpaši nodrošinot profesionālās darbības drošību. Apstrīdētajā lēmumā ir arī norādīts, ka *ONP* veido Valsts padome, kā arī septiņas nodaļas, kurās ir attiecīgi iekļauti visi farmaceiti, un ka G nodaļā ir iekļauti farmaceiti biologi, kuri ir nodarbināti valsts un privātās biomedicīnisko analīžu laboratorijās. Tāpat tajā ir norādīts, ka attiecīgajām vienībām ir kontroles pilnvaras pieejas farmaceita un farmaceita biologa profesionālās darbības veikšanai jomā.

38 Ir jākonstatē, ka šis pamatojums liecina, ka Komisija ir uzskatījusi *ONP* par farmaceitus un farmaceitus biologus apvienojošu profesionālo apvienību, kurai Francijas valsts ir deleģējusi noteiktas pilnvaras. No tā arī izriet, ka Komisija ir uzskatījusi, ka *CNOP* un *CCG* darbojas *ONP* ietvaros. Šie precizējumi sniedz noteiktas norādes, kas ļauj izprast, kādēļ Komisija ir uzskatījusi, ka *ONP* un prasītājas ir uzņēmumu apvienības. Tomēr ir jāatzīst, ka apstrīdētajā lēmumā nav ietverts konkrēts pamatojums attiecībā

uz iemesliem, kuru dēļ tāda profesionāla apvienība kā šajā lietā un tās institūcijas šajā gadījumā ir uzskatītas par uzņēmumu apvienībām Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta izpratnē.

39 Tomēr ir jāatgādina, ka pienākuma pamatot individuālu lēmumu mērķis ir ļaut tiesai īstenot savu kontroli pār lēmuma likumību un sniegt ieinteresētajai personai pietiekamu norādi, lai saprastu, vai lēmums ir pamatots vai tajā, iespējams, pieļauta kļūda, kas ļauj apstrīdēt tā likumību, precizējot, ka šī pienākuma apjoms ir atkarīgs no attiecīgā akta rakstura un konteksta, kādā tas ir ticis pieņemts, kā arī no attiecīgo jomu regulējošo juridisko noteikumu kopuma (Tiesas 1984. gada 25. oktobra spriedums lietā 185/83 *Interfacultair Instituut Electronenmicroscopie der Rijksuniversiteit te Groningen*, *Recueil*, 3623. lpp., 38. punkts; Pirmās instances tiesas 2005. gada 15. jūnija spriedums lietā T-349/03 *Corsica Ferries France*/Komisija, Krājums, II-2197. lpp., 62. un 63. punkts, un iepriekš 33. punktā minētais spriedums lietā *France Télécom*/Komisija, 48. punkts).

40 Šajā ziņā, lai gan prasītājas ir pareizi norādījušas, ka saskaņā ar judikatūru ir jābūt respektētai ECPAK 8. pantā paredzētajai privātās dzīves neaizskaramībai un ka mājokļa neaizskaramība ir attiecināma arī uz sabiedrību darījuma rakstura telpām (šajā ziņā skat. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2002. gada 16. aprīļa spriedumu lietā *Colas Est* u.c. pret Franciju, 41. punkts; attiecībā uz Padomes 1962. gada 6. februāra Regulu Nr. 17, Pirmo regulu par [EKL 81.] un [82.] panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.), skat. iepriekš 28. punktā minēto spriedumu lietā *Roquette Frères*, 27. punkts, un Tiesas 2005. gada 17. novembra rīkojumu lietā C-121/04 P *Minoan Lines*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 31. punkts), runājot par apstrīdētā lēmuma raksturu un kontekstu, kādā tas ir ticis pieņemts, ir jānorāda, ka Tiesa ir arī uzsvērusi, ka ir jāsaglabā lietderīgā iedarbība, kas piemīt pārbaudēm kā instrumentam, kas nepieciešams, lai Komisija varētu izpildīt savas Līguma ievērošanas uzraudzītājas funkcijas konkurences jomā. Tādējādi, lai saglabātu lietderīgo iedarbību Komisijas tiesībām piekļūt uzņēmuma, attiecībā pret kuru ir uzsākta EKL 81. un 82. panta piemērošanas procedūra, darījuma rakstura telpām, šīs tiesības ietver pilnvaras meklēt citu informāciju, kas vēl nav zināma vai pilnībā identificēta (saistībā ar Regulu Nr. 17 skat. Tiesas 1989. gada

21. septembra spriedumu apvienotajās lietās 46/87 un 227/88 *Hoechst*/Komisija, *Recueil*, I-2859. lpp., 27. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Minoan Lines*/Komisija, 36. punkts).

41 No tā izriet, ka, ņemot vērā, kādā administratīvās procedūras stadijā tiek pieņemti lēmumi par pārbaudes veikšanu, Komisijas rīcībā tajā brīdī vēl nav precīzas informācijas, kas tai ļautu novērtēt, vai attiecīgā darbība vai akti var tikt atzīti par uzņēmumu vai uzņēmumu apvienību lēmumiem EKL 81. panta izpratnē. Tieši ņemot vērā lēmumu par pārbaudes veikšanu īpašo raksturu, judikatūrā pamatojuma norādīšanas jomā ir norādīts, kāda veida informācijai ir jābūt ietvertai lēmumā par pārbaudes veikšanu, lai ļautu adresātiem šajā administratīvās procedūras stadijā izmantot savas tiesības uz aizstāvību. Šajā ziņā, nosakot Komisijai plašāku pienākumu norādīt pamatojumu, netiktu pienācīgi ņemts vērā pārbaudes sākotnējais raksturs, kuras mērķis tieši ir ļaut Komisijai nākamajā stadijā noskaidrot, vai Kopienu konkurences tiesību pārkāpumus attiecīgā gadījumā ir izdarījuši lēmuma par pārbaudes veikšanu adresāti vai arī trešās personas. Būtībā, kā izriet no paša apstrīdētā lēmuma formulējuma, attiecīgie nolīgumi vai saskaņotās darbības nav atzītas par pierādītām, bet vienīgi par tādām, saistībā ar kurām ir radušās aizdomas (šajā ziņā pēc analoģijas skat. Tiesas 1989. gada 17. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no 97/87 līdz 99/87 *Dow Chemical Ibérica* u.c./Komisija, *Recueil*, 3165. lpp., 55. punkts).

42 Turklāt ir jāprecizē, ka attiecībā uz konkrēto jomu reglamentējošajām tiesību normām, kas tiks aplūkotas vēlāk, trešā prasības pamata ietvaros, Tiesa savā 2002. gada 19. februāra spriedumā lietā C-309/99 *Wouters* u.c. (*Recueil*, I-1577. lpp.), uz kuru ir norādījušas prasītājas, jau iepriekš ir atzinusi, ka profesionāla apvienība, kurā ir pārstāvēti kādas brīvās profesijas pārstāvji, nav *a priori* izslēgta no EKL 81. panta piemērošanas jomas.

43 Šādos apstākļos, it īpaši ņemot vērā iepriekš precizēto apstrīdētā lēmuma raksturu un attiecīgo jomu reglamentējošās tiesību normas, ir jāsecina, ka Komisijai nebija pienākuma apstrīdētajā lēmumā ietvert konkrētu juridisko vērtējumu, pamatojoties uz kuru tā ir atzinusi lēmuma adresātus par uzņēmumu apvienībām, papildus paskaidrojumiem, kas šajā ziņā ir sniegti apstrīdētā lēmuma otrajā un trešajā apsvērumā (skat. šī sprieduma 7., 37. un 38. punktu).

44 Turklāt attiecībā uz argumentu par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, kas pirmoreiz ir izvirzīts replikas stadijā un otrreiz atkārtots tiesas sēdē, it īpaši saistībā ar Komisijas izņemto dokumentu veidu, ir jākonstatē, ka prasības pieteikumā, vispirms atgādinot judikatūru pienākuma norādīt pamatojumu jomā, ir vienīgi norādīts uz apstrīdētā lēmuma nepietiekamo pamatojumu attiecībā uz šī lēmuma adresātu veidu (uzņēmumi un/vai uzņēmumu apvienības), bet nav formulēts iebildums par to tiesību uz aizstāvību pārkāpumu šajā gadījumā.

45 Tas, ka saistībā ar lēmumiem par pārbaudes veikšanu pienākuma norādīt pamatojumu mērķis tieši ir šī lēmuma adresātu tiesību uz aizstāvību aizsardzība, nenozīmē, ka tiesību uz aizstāvību pārkāpums, kas pēc savas dabas ir subjektīvs, neietilpst būtisku procesuālu noteikumu pārkāpumu jomā un tādēļ tiesa to nevar izskatīt pēc savas ierosmes (Pirmās instances tiesas 2004. gada 8. jūlija spriedums apvienotajās lietās T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00 *JFE Engineering* u.c./Komisija, Krājums, II-2501. lpp., 425. punkts, un iepriekš 39. punktā minētais spriedums lietā *Corsica Ferries France*/Komisija, 77. punkts). Līdz ar to iebildums par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, kas pirmoreiz izvirzīts replikas stadijā, ir noraidāms kā nepieņemams atbilstoši Reglamenta 48. panta 2. punktam.

46 Visbeidzot attiecībā uz iebildumiem, kas izvirzīti saistībā ar paziņojuma par iebildumiem saturu, pietiek norādīt, ka runa ir par apstākli, kas radies pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas un kas nevar ietekmēt tā tiesiskumu, jo tas ir jāizvērtē, ņemot vērā lēmuma pieņemšanas brīdī pastāvējušos faktiskos un tiesiskos apstākļus (skat. Pirmās

instances tiesas 2006. gada 27. septembra spriedumu lietā T-322/01 *Roquette Frères*/Komisija, Krājums, II-3137. lpp., 325. punkts un tajā minētā judikatūra).

47 Līdz ar to otrais prasības pamats ir noraidāms.

Par trešo prasības pamatu, kas attiecas uz Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta pārkāpumu

48 Šo prasības pamatu veido divas daļas. Pirmā daļa attiecas uz, kā tiek apgalvots, kļūdaino *ONP* un prasītāju atzīšanu par uzņēmumiem un otrā — uz to kļūdainu atzīšanu par uzņēmumu apvienībām.

Par pirmo daļu, kas attiecas uz kļūdaino *ONP* un prasītāju atzīšanu par uzņēmumiem

— Lietas dalībnieku argumenti

49 Prasītājas nepiekrīt tam, ka *ONP* un tās pašas būtu atzīstamas par uzņēmumiem. Tās neveicot nekādu ar tirdzniecību saistītu vai saimniecisku darbību. To darbība esot saistīta ar valsts varas īstenošanu. Tās uzskata, ka apstrīdētais lēmums ietver tām

nelabvēlīgu neskaidrību, jo tajā nav skaidri definēts, vai šī lēmuma adresāti ir uzskatāmi par uzņēmumiem vai par uzņēmumu apvienībām.

50 Komisija nepiekrīt prasītāju izvirzītajiem argumentiem.

— Vispārējās tiesas vērtējums

51 Ka norādīts šī sprieduma 36. punktā, no apstrīdētā lēmuma nepārprotami izriet, ka tā adresāti ir uzskatīti par uzņēmumu apvienībām, nevis par uzņēmumiem. Līdz ar to trešā prasības pamata pirmā daļa ir noraidāma.

Par otro daļu, kas attiecas uz kļūdainu *ONP* un prasītāju atzīšanu par uzņēmumu apvienībām

— Lietas dalībnieku argumenti

52 Prasītājas nepiekrīt tam, ka *ONP* un tās pašas ir uzņēmumu apvienības. Tās atsaucas uz iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā *Wouters* u.c., kas, pēc to domām, paredz divos posmos veicamu novērtējumu, lai pārbaudītu, vai profesionāla apvienība var tikt atzīta par uzņēmumu apvienību. Vispirms esot jānosaka, vai šīs apvienības biedri ir uzņēmumi Kopienu konkurences tiesību izpratnē, un pēc tam, vai šīs

darbības, ņemot vērā to raksturu vai Tiesas izstrādātos kritērijus, nav atzīstamas par nesaistītām ar komercdarbības jomu.

53 Pirmkārt, prasītājas norāda, ka visi *ONP* biedri nav uzņēmumi EKL 81. panta izpratnē, jo daži no tiem ir valsts ierēdņi. Runa esot par stacionārās veselības aprūpes jomā strādājošajiem farmaceitiem, kuri ir iekļauti *ONP* G un H nodaļas sarakstā. Turklāt citā kategorijā ietilpstošiem biedriem — augstskolu pasniedzējiem, kas pasniedz farmācijas nozares disciplīnas — arī esot valsts ierēdņa statuss. Tāpat par uzņēmumiem nav atzīstami arī algotu darbu strādājošie farmaceiti, par kādiem ir uzskatāma ievērojama *ONP* sarakstā iekļauto biedru daļa. Šajā ziņā prasītājas apstrīd Pirmās instances tiesas 2006. gada 13. decembra sprieduma apvienotajās lietās T-217/03 un T-245/03 *FNCBV* u.c./Komisija, Krājums, II-4987. lpp.) nozīmi šajā lietā.

54 Prasītājas apstrīd arī Francijas Konkurences padomes 1997. gada 18. marta lēmuma un šo lēmumu apstiprinošā Francijas Kasācijas tiesas 2000. gada 16. maija sprieduma, kuros ir konstatēts konkurences tiesību pārkāpums zāļu piegādes uz mājām nozarē, nozīmi šajā lietā. Prasītājas norāda, ka šajā lēmumā un spriedumā, kuri attiecās konkrēti uz *ONP* A nodaļu, nebija konstatēts, ka *ONP* ir uzskatāma par uzņēmumu apvienību, un to pamatā bija secinājums, ka šī A nodaļa ir pārsniegusi savas valsts pārvaldes jomā pastāvošās funkcijas, bet *CCG* nekad nav pārsniegusi savas likumīgās pilnvaras.

55 Otrkārt, prasītājas uzskata, ka to un *ONP* veiktā darbība nav saistīta ar komercdarbību, jo tās īsteno arī sociāla rakstura funkcijas, kuru pamatā ir solidaritātes princips, un ka tās īsteno tipiskas publiskās varas funkcijas.

56 Saistībā ar to īstenoto sociālo funkciju prasītājas norāda uz *CSP* L 4231-2. panta 6. punktu, saskaņā ar kuru *CNOP*, kuras sastāvā ir visu centrālo padomju, tostarp arī *CCG*, pārstāvji, "ir tiesīga valsts līmenī risināt visus ar savstarpējo palīdzību un profesionālo solidaritāti un it īpaši ar nelaimes/apdrošināšanas gadījumiem un pensionēšanos saistītos jautājumus". Šīs sociālās funkcijas pamatā esot solidaritātes princips, kas izpaužas tādējādi, ka daļa no biedru veiktajām iemaksām var tikt novirzīta kādai darbībai grūtībās vai pensijā esošo farmaceitu labā.

57 Lai pierādītu, ka tās veic tipiskas publiskās varas funkcijas, prasītājas ir uzskaitījušas visas savas veiktās darbības, pamatojoties uz Francijas tiesību normām. Prasītājas tostarp veic tiesu un administratīva rakstura funkcijas.

58 Attiecībā uz to tiesu instances funkciju tās norāda, ka, būdamas profesionālās apvienības, tās Francijas tiesībās ir pielīdzinātas administratīvajām tiesām un ka to disciplinārlietu palātas vada administratīvo lietu tiesnesis. Turklāt tās atbilstot kritērijiem, kas noteikti, lai varētu izvērtēt, vai attiecīgajai institūcijai ir tiesas iezīmes EKL 234. panta izpratnē, proti, to tiesu instances funkcijas ir paredzētas tiesību aktos, tās ir pastāvīgas, tām ir saistošs raksturs, tajās notiekošo procesu pamatā ir sacīkstes princips, tās veic tiesību normu piemērošanu un ir neatkarīgas.

59 Attiecībā uz to veikto administratīva rakstura darbību prasītājas norāda, ka tās organizē farmaceitu profesionālo tālākizglītību, tām ir tiesības atstādināt farmaceitus, kuru veselības stāvokļa dēļ var tikt apdraudēta to profesionālās darbības veikšana, kā arī to, ka *ONP* padomes nodrošina ētikas normu ievērošanu. Turklāt par tipisku publiskās varas funkciju esot uzskatāma arī *ONP* darbībai un tās uzdevumu izpildei nepieciešamo iemaksu iekasēšana. Visbeidzot prasītājas piebilst, ka *CNOP* ar likumu ir uzticēts organizēt farmaceitiskā reģistra ieviešanu, kas ir pirmais elektroniskais veselības aprūpes jomā pastāvošais valsts reģistrs.

60 Treškārt, prasītājas ir norādījušas uz trīs papildu kritērijiem, kas pierāda, ka tās nav nedz uzņēmumi, nedz uzņēmumu apvienības Kopienu konkurences tiesību izpratnē, un kas ir tikuši ņemti vērā arī iepriekš 42. punktā minētajā spriedumā lietā *Wouters* u.c. Tās norāda, pirmkārt, ka profesionālās apvienības vadības institūciju locekļus ieceļ valsts iestādes, otrkārt, ka attiecīgajai profesionālajai apvienībai ir pienākums ievērot noteiktus ar sabiedrības interesēm saistītus kritērijus un, treškārt, ka attiecīgā profesionālā apvienība nevar ietekmēt savus biedrus.

61 Par sastāvu, kāds tām ir kā *ONP* vadības institūcijām, prasītājas norāda, ka to sastāvā nav tikai un vienīgi farmaceiti, kurus ievēlējuši pārējie biedri un kuri veic savu darbību brīvās profesijas veidā, bet ka tajā ietilpst arī valsts iestāžu iecelti valsts ierēdņi, valsts pārstāvji un farmācijas nozares pārstāvji, kuru darbību valsts iestādes turpina kontrolēt.

62 Likumdevējs tām ir uzticējis arī uzdevumu veicināt sabiedrības veselības aizsardzību un veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti, kas ir ar sabiedrības interesēm saistīts kritērijs, kurš tiek ievērots visās to veiktajās darbībās un it īpaši iekļaušanas sarakstā ietvaros. Šajā ziņā tās norāda, ka no Tiesas nesen pieņemtās judikatūras izriet, ka tādu pamatprincipu kā, piemēram, sabiedrības veselība aizsardzības ietvaros valsts ir tiesīga ar attiecīgas struktūrvienības starpniecību reglamentēt iekļaušanas nosacījumus attiecībā uz profesiju, ko tā pati ir reglamentējusi (Tiesas 2009. gada 19. maija spriedumi apvienotajās lietās C-171/07 un C-172/07 *Apothekerkammer des Saarlandes* u.c., Krājums, I-4171. lpp., un lietā C-531/06 Komisija/Itālija, Krājums, I-4103. lpp.).

63 Prasītājas arī apgalvo, ka tās nevar ietekmēt savu biedru rīcību, kas izslēdzot arī to atzīšanu par uzņēmumu apvienībām. Pirmkārt, *CNOP* tieši nepiedaloties farmaceitu iekļaušanā sarakstā, jo savu pieteikumu tie iesniedz vienā no attiecīgajā jomā kompetentajām centrālajām vai reģionālajām padomēm un tā pieņemot lēmumu

tikai iekļaušanas atteikuma gadījumā. Otrkārt, biomedicīnas jomā *CCG* iesaistīšanās iekļaušanas sarakstā vai iekļaušanas sarakstā grozījumu ietvaros ir tieši atkarīga no kompetentā prefekta, kas attiecīgajā departamentā pārstāv valsti, sniegtā apstiprinājuma un izsniegtajām atļaujām. *CCG* loma esot tikai nesaistošu atzinumu sagatavošana. Turklāt iekļaušanas un svītrošanas no saraksta jomā *CNOP* un *CCG* esot tikai stingri tiesību aktos paredzētas pilnvaras. Tā esot saistīta kompetence, jo tām nav tiesību atteikt tādas personas iekļaušanu sarakstā, kura atbilst visiem tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem. Tāpat, izvērtējot šo lēmumu faktisko ietekmi uz šo profesionālo darbību veicošajām personām, esot jāņem vērā iespēja pārsūdzēt iekļaušanas atteikumu un svītrošanu no saraksta.

64 Visbeidzot, atbildot uz Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru apstrīdētā lēmuma adresātu formāla atzīšana par uzņēmumiem vai uzņēmumu apvienībām nav šī lēmuma tiesiskuma priekšnosacījums, prasītājas apgalvo, ka EKL 5., 7. un 211. pantā paredzētais pilnvaru sadalījuma princips paredz, ka Komisija ir tiesīga pieņemt lēmumu tikai atbilstoši attiecīgam juridiskajam pamatam un tikai tad, ja ir izpildīti visi šī juridiskā pamata izmantošanai paredzētie nosacījumi. Līdz ar to prasītājas uzskata, ka pārbaudes veikšanas brīdī atzīšanai par uzņēmumu apvienībām ir jābūt jau notikušai. Pretējā gadījumā esot atzīstams, ka apstrīdētajam lēmumam nav attiecīga juridiskā pamata, jo Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktā ir nepārprotami paredzēts, ka Komisija var veikt visas vajadzīgās "uzņēmumu un uzņēmumu apvienību" pārbaudes.

65 Komisija nepiekrīt prasītāju izvirzītajiem argumentiem.

— Vispārējās tiesas vērtējums

66 Vispirms ir jāatgādina, ka Regulas Nr. 1/2003 preambulas 24. apsvērumā ir precizēts, ka Komisijai jāpiešķir pilnvaras veikt tādas pārbaudes, kādas vajadzīgas, lai tiktu atklāts jebkāds nolīgums, lēmums vai saskaņota darbība, kas aizliegta ar EKL 81. pantu. Šajā ziņā Regulas Nr. 1/2003 20. panta 1. punktā ir norādīts, ka Komisija var veikt visas vajadzīgās uzņēmumu un uzņēmumu apvienību pārbaudes. Atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktam uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām jāpakļaujas pārbaudēm, kas pieprasītas ar Komisijas lēmumu.

67 Tāpat arī jānorāda, ka, tā kā ar Regulu Nr. 1/2003 tiek īstenoti EKL 81. un 82. pantā noteiktie konkurences noteikumi, tās 20. pantā ietverto jēdzienu "uzņēmumi" un "uzņēmumu apvienības" definīcijai principā ir jāatbilst EKL 81. panta piemērošanas ietvaros izmantotajai definīcijai.

68 Tomēr ir jāņem vērā lēmumu par pārbaudes veikšanu īpašais raksturs (skat. šī sprieduma 40. punktu). It īpaši, ņemot vērā, ka šie lēmumi tiek pieņemti izmeklēšanas sākumposmā, šajā stadijā nav iespējams galīgi izvērtēt, vai lēmuma adresātu vai citu vienību veiktā darbība vai pieņemtie lēmumi var tikt kvalificēti kā uzņēmumu starpā noslēgts nolīgums, uzņēmumu apvienību pieņemts lēmums vai saskaņota darbība, kas aizliegti ar EKL 81. panta 1. punktu, vai arī kā EKL 82. pantā aizliegta darbība. Kaut arī Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punktā ir paredzēts, ka Komisijai lēmumā par pārbaudes veikšanu ir jānorāda tās priekšmets, šajā stadijā vēl netiek sniegts konkrētās rīcības izvērtējums, jo pārbaudes mērķis tieši arī ir iegūt pierādījumus par iespējamo rīcību.

69 Turklāt ir jāņem vērā arī tas, ka ar Regulu Nr. 1/2003 Komisijai ir piešķirtas pilnvaras, kuru mērķis ir ļaut tai izpildīt tās uzdevumu, kas tai ir uzticēts Līgumā, proti, uzraudzīt konkurences tiesību normu ievērošanu kopējā tirgū (attiecībā uz Regulu Nr. 17 skat. Tiesas 1980. gada 26. jūnija spriedumu lietā 136/79 *National Panasonic*/Komisija, *Recueil*, 2033. lpp., 20. punkts, un iepriekš 40. punktā minēto spriedumu lietā *Minoan Lines*/Komisija, 34. punkts), kas ir arī atgādināts Regulas Nr. 1/2003 preambulas 24. apsvērumā (skat. šī sprieduma 66. punktu). Judikatūrā tāpat ir apstiprināts, ka pārbaudes apjoms var būt ļoti plašs un ka tiesībām iekļūt visās uzņēmumu telpās, zemes īpašumā un transportlīdzekļos ir īpaša nozīme, jo šīs tiesības paredzētas, lai ļautu Komisijai iegūt pierādījumus par konkurences tiesību normu pārkāpumiem vietās, kurās tie parasti ir konstatējami (attiecībā uz Regulu Nr. 17 šajā ziņā skat. iepriekš 40. punktā minēto spriedumu lietā *Hoechst*, 26. punkts, un rīkojumu lietā *Minoan Lines*/Komisija, 35. punkts).

70 Šajā lietā saistībā ar *ONP* un prasītāju atzīšanu par uzņēmumu apvienībām Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta izpratnē ir jāatgādina, ka konkurences tiesību jomā uzņēmuma jēdziens ietver visas vienības, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no attiecīgās vienības juridiskā statusa un tās finansēšanas veida, un ka par saimniecisko darbību ir uzskatāmas visas darbības, kuru ietvaros tiek piedāvātas preces vai pakalpojumi kādā konkrētā tirgū (iepriekš 42. punktā minētais spriedums lietā *Wouters* u.c., 46. un 47. punkts).

71 Jākonstatē, ka farmaceiti, katrā ziņā vismaz neatkarīgi praktizējošie farmaceiti, par atlīdzību piedāvā it īpaši zāļu izplatīšanas mazumtirdzniecībā pakalpojumus un uzņemas ar šo darbību saistīto finansiālo risku. Līdz ar to ir jāsecina, ka šīs personas nodarbojas ar saimniecisku darbību un tādēļ ir uzskatāmas par uzņēmumiem EKL 81., 82. un 86. panta izpratnē (šajā ziņā un pēc analoģijas skat. Tiesas 2000. gada 12. septembra spriedumu apvienotajās lietās no C-180/98 līdz C-184/98 *Pavlov* u.c., *Recueil*, I-6451. lpp., 76. un 77. punkts, un iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā *Wouters* u.c., 48. un 49. punkts). Prasītājas turklāt nav apstrīdējušas, ka zināms skaits farmaceitu, kas ir *ONP* biedri, var tikt atzīti par uzņēmumiem konkurences tiesību

izpratnē, jo tie veic savu profesionālo darbību brīvās profesijas veidā un tādējādi uzņemas ar tās veikšanu saistīto finansiālo risku.

72 Turklāt papildus aptiekās strādājošajiem farmaceitiem vai farmaceitu asistentiem, kas ir A nodaļas biedri, G nodaļas biedri, proti, biomedicīnisko laboratoriju vadītāji un vadītāju vietnieki, tāpat atbilst saistībā ar uzņēmuma jēdzienu pastāvošajiem kritērijiem. Kaut arī, kā apgalvo prasītājas, G nodaļā ietilpstošo farmaceitu vairākums strādā algotu darbu privātās un valsts biomedicīnisko analīžu laboratorijās, vismaz daļa no šīs nodaļas biedriem var tikt atzīti par uzņēmumiem konkurences tiesību izpratnē, ko prasītājas arī ir apstiprinājušas tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdotu jautājumu.

73 Prasītājas tomēr norāda, ka tas, ka daļu no to biedriem nevar atzīt par uzņēmumiem, nozīmē, ka uz attiecīgajām pārstāvību nodrošinošajām institūcijām neattiecas EKL 81. panta piemērošanas joma.

74 Ir jānorāda, ka šis arguments ir pretrunā judikatūrai. Savā iepriekš 53. punktā minētajā spriedumā apvienotajās lietās *FNCBV* u.c./Komisija Pirmās instances tiesa ir atzinusi, ka arodbiedrības, kas apvieno un pārstāv zemnieku saimniecības, kuras ir atzīstamas par uzņēmumiem EKL 81. panta izpratnē, var kvalificēt kā uzņēmumu apvienības minētās tiesību normas piemērošanas nolūkos, neraugoties uz to, ka tās var apvienot arī lauksaimnieku laulātos, it īpaši tādēļ, ka, pēc Pirmās instances tiesas uzskatiem, ar to apstākli vien, ka uzņēmumu apvienība var apvienot arī personas vai struktūrvienības, kas nav kvalificējamas kā uzņēmumi, katrā ziņā nav pietiekami, lai šai apvienībai atņemtu šo raksturiezīmi EKL 81. panta 1. punkta izpratnē (iepriekš 53. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *FNCBV* u.c./Komisija, 55. punkts).

75 Prasītājas apstrīd šī sprieduma atbilstību šajā lietā, norādot, ka Pirmās instances tiesa iepriekš minētajā spriedumā ir arī norādījusi uz apstākli, ka lauksaimnieku laulātie parasti piedalās ģimenes saimniecības uzdevumu izpildē. Līdz ar to šie laulātie veic saimniecisku darbību, kas liela skaita *ONP* biedru gadījumā tā neesot. Kaut arī Pirmās instances tiesa iepriekš 53. punktā minētā sprieduma apvienotajās lietās *FNCBV* u.c./Komisija 55. punktā patiešām ir minējusi šo apstākli, prasītāju argumentam nevar piekrist, jo iepriekš minētajā punktā ir skaidri norādīts, ka ar to vien, ka atsevišķi uzņēmumu apvienības biedri nav atzīstami par uzņēmumu, "katrā ziņā" nav pietiekami, lai attiecībā uz šo apvienību nebūtu piemērojams EKL 81. pants.

76 Līdz ar to *ONP* un prasītājas ir uzskatāmas par struktūrvienībām, kurās ir apvienots un pārstāvēts zināms skaits tādu profesionāļu, tostarp aptiekās strādājošie farmaceiti un biomedicīnisko analīžu laboratoriju vadītāji, kas var tikt atzīti par uzņēmumiem EKL 81. panta izpratnē.

77 Ar šo konstatējumu pietiek, lai secinātu, ka Komisija varēja atzīt *ONP* un prasītājas par uzņēmumu apvienībām Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta izpratnē (šajā ziņā un pēc analoģijas skat. iepriekš 53. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *FNCBV* u.c./Komisija, 53. un 54. punkts) un ka tā bija tiesīga pakļaut tās pārbaudei atbilstoši šai tiesību normai. It īpaši ir iespējams, ka, atrodoties šādā statusā, šīs iepriekš minētās struktūrvienības varēja pieņemt EKL 81. pantam pretējus lēmumus — kas ir pieņēmums, kuru Komisija atbilstoši tās funkcijām ir tiesīga pārbaudīt, tostarp pamatojoties uz pārbaudes laikā iegūtiem pierādījumiem.

78 Prasītāju argumenti saistībā ar iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā *Wouters* u.c. nevar ietekmēt šo secinājumu. Šajā iepriekš minētajā lietā izskatītais jautājums bija par to, vai tāda profesionālā apvienība kā Nīderlandes zvērinātu advokātu kolēģija, pieņemot konkrēto regulējumu, bija uzskatāma par uzņēmumu apvienību

vai, tieši pretēji, par valsts iestādi (iepriekš 42. punktā minētais spriedums lietā *Wouters* u.c., 56. punkts). Tomēr šajā lietā jautājums par to, vai prasītāju konkrēto funkciju īstenošanas ietvaros uz tām nav attiecināms EKL 81. pants vai arī, tieši pretēji, atsevišķas to darbības ir atzīstamas par uzņēmumu apvienību lēmumiem šīs tiesību normas izpratnē, ir acīmredzami pāragrs un attiecīgā gadījumā tas var būt jāizskata galīgā lēmuma, kurā ietverti Komisijas izvirzītie iebildumi, ietvaros. Turklāt spriedumā lietā *Wouters* u.c. nepārprotami ir apstiprināts, ka profesionālās apvienības nav *a priori* izslēgtas no EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas jomas (šajā ziņā skat. iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā *Wouters* u.c., 59. punkts un tajā minētā judikatūra).

79 Tāpat arī jānorāda, ka ar apstrīdēto lēmumu noteiktā pārbaude neattiecās tikai un vienīgi uz iespējamiem uzņēmumu apvienību lēmumiem EKL 81. panta 1. punkta izpratnē, kas tika izvērtēti iepriekš 42. punktā minētajā spriedumā lietā *Wouters* u.c., bet arī uz prasītāju iespējamo līdzdalību nolīgumos un/vai saskaņotās darbībās starp Francijā strādājošajiem farmaceitiem, kuri apvienojušies *ONP*, kā arī uz EKL 82. panta pārkāpumu.

80 Turklāt no lietas materiāliem izriet, ka Francijas Konkurences padome ir pieņēmusi vairākus lēmumus, kuros ir atzīta *ONP* un/vai tās struktūrvienību izdarītie konkurences tiesību pārkāpumi, un ka Francijas Konstitucionālā tiesa ir apstiprinājusi vismaz vienu no šiem lēmumiem. Pretēji prasītāju apgalvotajam un lai gan šie lēm umi attiecās uz *ONP* A nodaļu, nevis uz tās G nodaļu, tā ir uzskatāma par papildu norādi, kas ļāva Komisijai secināt, ka *ONP* un prasītājas nevar tikt *a priori* izslēgtas no EKL 81. panta piemērošanas jomas, jo A nodaļā un G nodaļā ir vairāki tādi biedri, kas var tikt atzīti par uzņēmumiem, un tiesību aktos paredzētu ar sabiedrības interesēm saistītu funkciju pastāvēšana katras no šīm nodaļām gadījumā neizslēdz to, ka tās var pieņemt tiesību aktus ārpus šī juridiskā ietvara un pārkāpjot EKL 81. pantu.

81 Visbeidzot attiecībā uz prasītāju atsauci uz iepriekš 62. punktā minētajiem spriedumiem apvienotajās lietās *Apothekerkammer des Saarlandes* u.c. un lietā Komisija/Itālija, no kuriem izriet, ka tādu pamatprincipu, kā, piemēram, sabiedrības veselība aizsardzības ietvaros valsts ir tiesīga ar attiecīgas struktūrvienības starpniecību reglamentēt iekļaušanas nosacījumus attiecībā uz profesiju, ko tā pati ir reglamentējusi, ir jānorāda, ka šie spriedumi bija saistīti ar EKL 43. un 56. panta, kas reglamentē brīvību veikt uzņēmējdarbību un kapitāla brīvu apriti, piemērošanu saistībā ar valsts tiesisko regulējumu par farmaceita profesionālas darbības veikšanas nosacījumiem. Tomēr šiem spriedumiem šajā lietā nav nekādas nozīmes, jo no judikatūras izriet, ka tas, ka noteikumi nav atzīstami par brīvas pārvietošanās ierobežojumu, jo tiem pašiem par sevi nav nekā kopīga ar saimniecisko darbību, nenozīmē nedz to, ka uz attiecīgo darbību noteikti neattiecas EKL 81. un 82. panta piemērošanas joma, nedz arī to, ka šie noteikumi neatbilst šo pantu piemērošanas nosacījumiem (šajā ziņā un pēc analoģijas skat. Tiesas 2006. gada 18. jūlija spriedumu lietā C-519/04 P *Meca-Medina* un *Majcen*/Komisija, Krājums, I-6991. lpp., 31. punkts).

82 No iepriekš minētā izriet, ka Komisija apstrīdētā lēmuma pieņemšanas stadijā varēja uzskatīt, ka *ONP* un prasītājas ir uzņēmumu apvienības Regulas Nr. 1/2003 20. panta 4. punkta izpratnē. Līdz ar to nav konstatējams Komisijas pieļauts šīs tiesību normas pārkāpums tiktāl, ciktāl tā ir atzinusi apstrīdētā lēmuma adresātes par uzņēmumu apvienībām.

83 Tādējādi trešā prasības pamata otrā daļa ir jānoraida un līdz ar to ir noraidāms arī viss trešais prasības pamats kopumā.

84 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasība ir noraidāma kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

85 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājām spriedums ir nelabvēlīgs, tām jāpiespriež segt pašām savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus saskaņā ar tās prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *Conseil national de l'Ordre des pharmaciens (CNOP)* un *Conseil central de la section G de l'Ordre national des pharmaciens (CCG)* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Czúcz Labucka O'Higgins

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2010. gada 26. oktobrī.

[Paraksti]